

Nr 12

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1964/65 till vissa forskningsråd m. m., såvitt avser anslag under nionde huvudtiteln, jämte i ämnet väckta motioner.

Sedan Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen (bil. 11, p. 58 och 59) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1964/65 till Främjande av forskning på jordbrukets område m. m. beräkna ett reservationsanslag av 2 700 000 kr. samt till Åtgärder för att förebygga skördeskadorna beräkna ett reservationsanslag av 300 000 kr., har Kungl. Maj:t i propositionen nr 69, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 6 mars 1964, bl. a. föreslagit riksdagen att *dels* till främjande av forskning på jordbrukets område m. m. för budgetåret 1964/65 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 2 950 000 kr., *dels ock* till åtgärder för att förebygga skördeskadorna för budgetåret 1964/65 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kr.

Propositionen har hänvisats till jordbruksutskottet såvitt avser nyssnämnda anslag under nionde huvudtiteln, och i övrigt till statsutskottet.

Propositionen

I propositionen nr 69 redogöres för den betydande expansion som ägt rum efter andra världskriget i fråga om anslagen till svensk forskning. Med sikte på att denna utveckling skall kunna fortsätta föreslås — utöver den pågående förstärkningen av forskningens resurser inom ramen för anslagen till universitet och högskolor — avsevärda höjningar av anslagen till de statliga forskningsråden, bl. a. för att forskarnas behov av teknisk personal, materiel, apparater m. m. på ett tillfredsställande sätt skall kunna mötas.

För främjande av forskning — däri inbegripen rymdforskning — och vetenskaplig publiceringsverksamhet m. m. föreslås, att till de sju forskningsråden — statens medicinska forskningsråd, statens humanistiska forskningsråd, statens råd för samhällsforskning, statens naturvetenskapliga forskningsråd, statens råd för atomforskning, jordbrukets forskningsråd och statens tekniska forskningsråd — för nästa budgetår anvisas anslag av

tillhoppa 56 488 000 kr. Motsvarande medelsanvisningar för innevarande budgetår uppgår till 42 085 000 kr. Förslaget innebär sålunda för nu angivna ändamål en anslagsuppräknning med 14 403 000 kr. Härav avses 2 950 000 kr. utgå till jordbruksforskning och 300 000 kr. till åtgärder för att förebygga skörde-skador.

Av det föreslagna anslaget till jordbruksforskning avses 250 000 kr. komma att användas för belysande av problem i samband med användningen av kemiska bekämpningsmedel (biocider).

Beträffande anslagen till jordbruksforskning har *chefen för ecklesiastikdepartementet* anfört följande.

»För innevarande budgetår är på riksstaten under nionde huvudtiteln uppförda två anslag för jordbruksforskning, nämligen dels ett reservationsanslag av 2 100 000 kr. till främjande av forskning på jordbrukets område m. m., dels ett reservationsanslag av 250 000 kr. till åtgärder för att förebygga skörde-skador. I samråd med chefen för jordbruksdepartementet förordar jag för nästa budgetår en betydande uppräknning av ifrågavarande anslag.

Av förstnämnda anslag bör, såsom jordbrukets forskningsråd föreslagit, minst 250 000 kr. användas för att stödja strålskyddsforskning vid vissa institutioner som sorterar under jordbruksdepartementet. Vidare bör den svenska avdelningen av Nordiska jordbruksforskarens förening tilldelas ett oförändrat belopp av 30 000 kr. att användas enligt jordbrukets forskningsråds närmare bestämmande samt ett belopp av 150 000 kr. avdelas för att i enlighet med av 1961 års riksdag godkända riktlinjer (prop. 1961: 1, bil. 11, p. 72; JoU 1; Rskr. 9) främja i första hand jordbruksforskning med nordiska aspekter.

Ett belopp av 250 000 kr. föreslår jag skall disponeras för undersökningar rörande biverkningar vid användning av kemiska bekämpningsmedel och därmed sammanhängande spörsmål. Det bör uppdragas åt jordbrukets forskningsråd att utarbeta och för Kungl. Maj:t framlägga en plan för den närmare dispositionen av dessa medel. För att biträda rådet härmed bör till detta knytas en mindre expertgrupp. Kostnaderna för expertgruppen och för annan i sammanhanget erforderlig arbetskraft åt forskningsrådet bör efter Kungl. Maj:ts bestämmande få bestridas ur förevarande anslag. Chefen för jordbruksdepartementet avser att inom kort föranstalta om en utredning rörande det aktuella problemkomplexet, varigenom bättre underlag skall erhållas för en rationell planering och samordning av olika forskningsinsatser på området.

För budgetåret 1964/65 bör till Främjande av forskning på jordbrukets område m. m. under nionde huvudtiteln uppföras ett reservationsanslag av (2 100 000 + 850 000 =) 2 950 000 kr. Vidare bör för nästa budgetår till Åtgärder för att förebygga skörde-skador under nämnda huvudtitel uppföras ett reservationsanslag av (250 000 + 50 000 =) 300 000 kr.»

Motioner

I anledning av propositionen nr 69 har, såvitt nu är i fråga, väckts dels två likalydande motioner, nämligen I: 760 av herr *Thorsten Larsson m. fl.* och II: 931 av herr *Dahlgren m. fl.*, vari hemställts att riksdagen vid sin behandling av propositionen nr 69 måtte till Främjande av forskning på jordbrukets område m. m. för budgetåret 1964/65 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 3 250 000 kr. att disponeras i enlighet med vad i motionen anförts,

dels ock motionen II: 933 av fru *Sjövall*, i vilken motion, såvitt nu är i fråga, hemställts att riksdagen för budgetåret 1964/65 måtte anvisa till Främjande av forskning på jordbrukets område ett reservationsanslag på 3 450 000 kr.

Motionen II: 933 har hänvisats till jordbruksutskottet såvitt avser medelsanvisning till jordbruksforskning och i övrigt till statsutskottet.

Beträffande motiveringen för motionsyrkandena får utskottet hänvisa till motionerna I: 760 och II: 933.

Utskottet

I propositionen nr 69 erinras om att forskning och utvecklingsarbete utgör en grundval för ekonomiskt, socialt och kulturellt framåtskridande samt i allt högre grad påverkar utvecklingen inom olika delar av samhällslivet. För att den betydande expansion som ägt rum efter andra världskriget i fråga om anslagen till forskning skall kunna fortsätta föreslås avsevärda höjningar av anslagen till de statliga forskningsråden. I fråga om anslagen till jordbruksforskningen har departementschefen, med hänvisning till denna forsknings allt större betydelse, bl. a. för rationaliseringsverksamheten inom jordbruket, räknat med en ökning av ca 38 %. I överensstämmelse härmed förordas i propositionen att till främjande av forskning på jordbrukets område m. m. samt till åtgärder för att förebygga skördeskador anvisas 2 950 000 kr. respektive 300 000 kr. Av förstnämnda belopp skall enligt Kungl. Maj:ts förslag disponeras 250 000 kr. för vissa undersökningar för att belysa frågor i samband med användningen av kemiska bekämpningsmedel (biocider). Kungl. Maj:ts förslag innebär en ökning av ifrågavarande anslag under nionde huvudtiteln med sammanlagt 900 000 kr.

I motionen II: 933 samt motionerna I: 760 och II: 931 hävdas att de av Kungl. Maj:t under anslaget till främjande av forskning på jordbrukets område m. m. föreslagna anslagsökningarna är otillräckliga och att ytterligare medel därför bör anvisas för nämnda ändamål. Bl. a. har i sistnämnda motionspar yrkats på en ökning av det för undersökningar rörande kemiska

bekämpningsmedel avsedda beloppet med 70 000 kr. utöver vad Kungl. Maj:t förordat. Utskottet finner för sin del, under hänvisning bl. a. till den i propositionen aviserade utredningen rörande det aktuella problemkomplexet, ingen anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag i denna del. Icke heller i övrigt har utskottet funnit något att invända mot Kungl. Maj:ts medelsberäkningar beträffande ifrågavarande anslag. Förenämnda motionsyrkanden avstyrkes därför.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,
att riksdagen må

I. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionen II: 933, såvitt nu är i fråga, samt motionerna I: 760 och II: 931, till *Främjande av forskning på jordbrukets område m. m.* å riksstaten för budgetåret 1964/65 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 2 950 000 kr.;

II. till *Åtgärder för att förebygga skördeskador* å riksstaten för budgetåret 1964/65 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kr.

Stockholm den 28 april 1964

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Hjalmar Nilsson, Lage Svedberg, Mossberger*, Hermansson, Magnusson, Gunnar Pettersson, Isacson, Weibull och Manne Olsson;

från andra kammaren: herrar Hansson i Skegrie, Sköld, fru Lindskog, herrar Arweson, Johanson i Västervik, Nilsson i Lönsboda, Nilsson i Bäste-kille, Stiernstedt*, Eskilsson i Likenäsa, Rimås och Hedin.

* Ej närvarande vid justeringen